L. 3836 05. Lwów, 30. października 1905.

Aleg. 564

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmian statutu Banku krajowego i o akcyi w kierunku przyspieszenia budowy gmachów publicznych.

Wysoki Sejmie!

Uchwała Wysokiego Sejmu z 11. listopada 1904, powzięta na podstawie sprawozdania Komisyi bankowej o wniosku pp. Merunowicza i towarzyszy w przedmiocie budowy gmachów publicznych i o petycyi Towarzystwa politechnicznego we Lwowie tudzież galicyjskiej Izby inżynierskiej z poparciem tegoż wniosku, załatwioną została przez Wydział krajowy po części w sprawozdaniu l. Wkr. 86 739 zatytułowanem „Sprawozdanie o zmianach w statucie Banku krajowego“, a po części w sprawozdaniu z czynności departamentu I. Wydziału krajowego str. 48 – 50. Za porozumieniem się referentów obu tych przedłożeń Wydziału krajowego, obejmuje niniejsze sprawozdanie całość kwestyi opieki kraju nad sprawą przyspieszenia budowy gmachów publicznych.

Podpisany sprawozdawca Komisyi bankowej postarał się w ciągu ubiegłego roku u władz krajowych o dostarczenie mu szczegółowych wykazów biur i zakładów rządowych w Galicyi podległych c. k. Ministerstwom spraw wewnętrznych, oświaty, skarbu i sprawiedliwości które mieszczą się nie we własnych lokalach, ale w budynkach, wynajmowanych od stron prywatnych, tudzież wysokości opłacanych za to czynszów rocznych. Daty te udzielone zostały ze strony władz krajowych z uznania godną gotowością. Oddano je do dyspozycyi Banku krajowego, ewentualnie Wydziału krajowego, celem zużytkowania przy studyach nad sprawą budowy gmachów publicznych w naszym kraju Na tem miejscu niechaj wolno będzie przytoczyć tylko cyfry ogólne, które mogą rzucić pewne światło na rozmiary, jakie mogłaby przybrać w naszym kraju akcya budowania gmachów publicznych — jeżeliby rozwinęła się należycie.

I tak wynoszą czynsze roczne za lokale, wynajmowane w Galicyi na pomieszczenie urzędów i zakładów państwowych:

1. Za lokale wynajmowane dla biur zarządu politycznego:	
a) 58 starostw	244.210 K.
b) dla dyrekcyj policyi we Lwowie i w Krakowie, tudzież dla pięciu komisaryatów eksponowanych . .	92.154 „
2. dla 18 gimnazyów, szkół realnych i szkół przemysłowych państwowych	244.281 „
3. dla 14 seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich .	109.930 „
4. na umieszczenie biur sądowych i zakładów karnych:	
a) w obrębie c. k. Wyższego sądu krajowego we Lwowie:	
α. w mieście Lwowie	109.930 „
β. dla 7 sądów obwodowych	118.140 „
γ. dla 79 sądów powiatowych	318.325 „
b) w obrębie c. k. Wyższego sądu krajowego w Krakowie:	
α. w mieście Krakowie	31.000 „
β. sądy w Tarnowie	26.960 „
γ. 48 sądów powiatowych	180.620 „
5. 705 lokalów dla urzędów podatkowych, urzędów ewidencyjnych katastru do podatku gruntowego, biur straży skarbowej i innych urzędów, podległych c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu . . . , . . .	734.923 „
Suma czynszów, opłacanych za lokale, wynajmowane dla wyż wymienionych urzędów i zakładów państwowych wynosi corocznie	2,210.533 K.

Suma ta, skapitalizowana, przedstawia cyfrę zwyż 44 milionów koron, którą wypadałoby mieć do rozporządzenia, chcąc owe powyżej wymienione biura i zakłady państwowe w naszym kraju umieścić we własnych budynkach. Jeżeli zaś doliczy się do tego inne znaczne budowle, których wzniesienie wszechstronnie jest uznanem za niezbędnie potrzebne z innych względów, może ważniejszych niż sam tylko wzgląd na to, aby nie wydawać bezzwrotnie pieniędzy podatkowych na wygórowane czynsze za niewygodne i nieodpowiednie lokale w domach prywatnych jak np. gmachy na pomieszczenie biur dla c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu i jej podwładnych urzędów we Lwowie, gmach dla c. k. Rady szkolnej krajowej i c. k. wydawnictwa książek szkolnych, budowa głównego gmachu uniwersytetu we Lwowie, gmachów dla wydziału rolniczego w Krakowie, klinik we Lwowie i w Krakowie, zakładów naukowych przy Szkole politechnicznej we Lwowie nowego budynku dla Akademii weterynarnej we Lwowie, zakładów karnych i poprawczych i t. d. to okaże się, iż w budowle rządowe w Galicyi należałoby inwestować kapitał, dochodzący do stu milionów koron, ażeby naprawić zaniedbania w tej mierze poprzedniego stulecia

C. k. Rada szkolna krajowa w piśmie do Wydziału krajowego z dnia 6. października 1905 l. 40.582 w następujący sposób określa potrzebę wznoszenia nowych budynków na umieszczenie szkół ludowych w naszym kraju w sposób, odpowiadający celowi szkolnictwa:

	Ilość budynków	koszta budowy.
1. Szkoły, których budowa może (względnie powinna) być rozpoczęta w roku 1907	355	4,655.000 Kor.
2. Szkoły, których budowa może być później rozpoczętą	1157	15,646.000 „
3. Liczba gmin, w których można zorganizować szkoły, jeżeli będzie postawiony budynek	571	4,837.000 „
Razem .	2.083	25,138.000 Kor.

Przytoczone tu ogólne cyfry, oparte na wykazach urzędowych, dają wyobrażenie o rozległości zadań, jakie są do spełnienia w zakresie wznoszenia nowych budynków dla urzędów i zakładów publicznych w naszym kraju.

Wydział krajowy zaznacza w swojem sprawozdaniu, iż ważność dla interesów kraju budowy gmachów na odpowiednie umieszczenie władz i zakładów publicznych wcale nie może iść w porównanie ze znaczeniem ekonomicznem i cywilizacyjnem czy to budowy kolei żelaznej lub drogi potrzebnej, czy koniecznej regulacyi lub obwałowania rzeki, czy wreszcie budowy kanału spławnego. Można jednak uznawać całą doniosłość budowy kolei żelaznych, dróg bitych, regulacyi wód płynących, obwałowań ochronnych przeciwko powodziom, a wreszcie budowy dróg wodnych, któremi to robotami Wydział krajowy faktycznie opiekuje się czynnie już od szeregu lat, i to z bardzo pięknym wynikiem i z chlubą dla tych mężów, którzy w służbie kraju temi sprawami zajmują się — lecz to nie przeszkadza ażeby Wysoki Sejm nadto i akcyę, zmierzającą do przyspieszenia w naszym kraju budowy gmachów publicznych zaliczył do rzędu zadań, któremi kraj, a z jego ramienia Wydział krajowy miałby opiekować się stale i programowo!

Wydział krajowy nie sądzi, ażeby dołączenie sprawy budowy gmachów publicznych do licznych agend, jakiemi on się zajmuje, było wskazanem. Zdaniem Wydziału krajowego byłoby to raczej zadaniem gmin, powiatów, a wreszcie ich reprezentantów w Sejmie i w Radzie państwa. Niewątpliwie. Ale w innych krajach, nie tak bardzo zaniedbanych kulturalnie, jak nasz, nie należą także miejscowe melioracye, komasacya gruntów, regulacya użytkowania gruntów wspólnych, zakładanie spółek przemysłowych i handlowych, rolniczych przedsiębiorstw przemysłowych i t. p. do rzędu spraw, któremi zajmują się władze publiczne Tam są one pozostawione wyłącznie inicyatywie prywatnej, zapobiegliwości i energii osobistej interesowanych Lecz gdyby u nas trzymano się bezwzględnie tej zasady, to z pewnością wiele usiłowań i przedsiębiorstw, w istocie swej prywatnych i lokalnych, ale w z b i o r o w e m z n a c z e n i u d l a e k o n o m i c z n e g o i c y w i l i z a c y j n e g o p o d n i e s i e n i a k r a j u w a ż n y c h, s p a ł o b y m o ż e d o d z i ś, a l b o z m a r n o w a ł o b y s i ę w s a m y m z a w i ą k u!

Ożywienie ruchu w kraju naszym w zakresie budowy gmachów publicznych wymaga opieki ze strony kraju z licznych względów.

Najpierw potrzeba zapewnić u właściwych czynników — t. j. w Radzie państwa i w Sejmie, jakoteż u władz wykonawczych państwowych i autonomicznych postanowienia, ż e w o g ó l e b ę d ą b u d o w a n e g m a c h y r o z l i c z n e, j a k i e s ą p o t r z e b n e. Starać się o to jest obowiązkiem Reprezentacyi kraju. Popieranie tych słusznych żądań zyskiwałoby na mocy i skuteczności, gdyby Reprezentacya kraju mogła powołać się na istnienie zorganizowanych przedsiębiorstw krajowych, przedstawiających dostateczną siłę finansową i fachową do obejmowania dużych zadań budowlanych.

Dalej obowiązkiem kraju byłoby opiekować się tem, ażeby ruch w powstawaniu przedsiębiorstw budowlanych, gdyby równocześnie miano budować liczne gmachy, nie zeszedł na drogi niezdrowej spekulacyi, ze szkodą dla dobrej sławy naszego przemysłu krajowego. Tak samo należałoby w imię interesu i godności przemysłu krajowego chronić ten ruch od niedobrych skutków walki konkurencyjnej pomiędzy przedsiębiorcami, częstokroć nie bardzo przebierającej w środkach.

Następnie należałoby dążyć do tego, ażeby wprowadzać w kraju, ewentualnie doskonalić produkcyę materyałów i części składowych budowli, które muszą odpowiadać wybredniejszym wymaganiom komfortu i dobrego gustu — ażeby coraz mniej z tych rzeczy potrzeba było sprowadzać z poza granic kraju.

Wreszcie wykształcenie dość licznego zastępu specyalistów, potrzebnych przy wielkich budowlach dzisiejszych czasów, należy także do wcale ważnych i niełatwych zadań kraju. Rozchodzi się tu o techników-specyalistów, podmajstrzych i robotników, wyszkolonych do robót misterniejszych. Przedsiębiorca musi mieć takich specyalistów gotowych; on ich bierze z tamtąd, gdzie oni w chwili

zapotrzebowania są do wzięcia. Lecz w interesie kraju leży kształcić miejscowe siły do podobnych zajęć o ile ich jeszcze nie ma gotowych — wytwarzać w kraju coraz liczniejszy zastęp fachowców z szerszym poglądem i wyższem wykształceniem zawodowem. Bo chociaż nie braknie u nas rzutkich i zdolnych architektów i budowniczych, tęgich fachowców do rozmaitych robót przy budowach lecz je żeliby w najbliższych latach przyszło do budowy większej ilości gmachów monumentalnych — a o to należałoby się starać to może tu i ówdzie okazałby się brak pracowników do rozmaitych robót specyalnych.

Jeżeli przeto jest mowa w Wysokim Sejmie o opiece kraju, nad rozwojem ruchu w zakresie budowy gmachów publicznych, należy pod tem wyrażeniem rozumieć w pierwszym rzędzie zajęcie się wyż wymienionemi czynnościami. Należą one po części do reprezentacyi parlamentarnej, a po części do biura przemysłowego w dep. II. Wydziału krajowego, i do Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Wypada teraz zastanowić się nad pytaniem, czy nie byłoby to wskazanem, ażeby Wydział krajowy obejmował od c. k Skarbu pewne budowle jako jeneralny przedsiębiorca do wykonania we własnym zarządzie — ku czemu zmierzał zeszłoroczny wniosek posłów Merunowicza i tow.

Wydział krajowy oświadcza się stanowczo przeciwko temu, zwracając uwagę na tę okoliczność, iż najpierw trudno byłoby Wydziałowi krajowemu, jako władzy publicznej współubiegać się z prywatnymi przedsiębiorcami przy konkursie na poszczególne budowle, a powtóre, iż zarząd budowli Wydziału krajowego musiałby wypaść drożej niż u prywatnych przedsiębiorców.

Otóż zaznaczyć wypada, że zeszłoroczni wnioskodawcy wcale nie myśleli o tem, ażeby Wydział krajowy przy poszczególnych budowlach miał stawać do konkurencyi jako przedsiębiorca ze zwalczającymi się nawzajem prywatnymi przedsiębiorcami lub spekulantami. Wniosek zmierzał do postawienia sprawy na szerszej podstawie — jako postulatu krajowego, i do doprowadzenia za pośrednictwem parlamentarnej reprezentacyi naszego kraju we Wiedniu do zasadniczej umowy z władzami centralnemi co do warunków dostarczania c. k. Rządowi przez kraj potrzebnych mu gmachów według norm, któreby raz na zawsze sposób obopólnych obrachunków określały. Wówczas Wydział krajowy rozdawałby poszczególne przedsiębiorstwa przedsiębiorcom, sam wykonując tylko dozór nad budowami. Według zdania znawców zawodowych, taka metoda postępowania nie podrożyłaby kosztów budowy, gdyż zawsze w kosztorysach przewidziane są odpowiednie kwoty na koszta zarządu, koszta kontroli technicznej i na koszta kolaudacyj, które w tym wypadku mogłyby być obracane częściowo na opłacanie biura technicznego Wydziału krajowego.

Mogłyby zdarzyć się wypadki, że Wydział krajowy uznałby za odpowiednie tę lub ową budową z pewnych specyalnych względów wykonać we własnym zarządzie. Lecz głównie rozchodziło się zeszłorocznym wnioskodawcom o to, ażeby w ogóle sprawa zaopatrywania kraju w potrzebne na umieszczenie urzędów i zakładów publicznych gmachy znajdowała się pod opieką Wydziału krajowego — aby on czuwał nad tą akcyą dla ochrony ogólnych interesów i godności przemysłu krajowego. Ryczałtowe umowy Wydziału krajowego z c. k. Rządem o budowę znaczniejszych grup gmachów rządowych w Galicyi wywoływałyby ruch konkurencyjny pomiędzy chętnymi do tych przedsiębiorstw tu w kraju: dawałoby to powód do powstawania nietylko przedsiębiorstw budowlanych zdolnych do operowania na większą skalę, ale także fabryk rozmaitych i wogóle spowodowałoby znaczny ruch pieniężny i na polu pracy zarobkowej w różnych przemysłach mających związek z budownictwem.

Skoro jednak Wydział krajowy nie uznaje za wskazane, by mu ta agenda była poruczoną, Komisya bankowa nie chce doradzać, ażeby mu ją narzucono wbrew jego woli. Skoro zbierze się w traktowaniu tej sprawy więcej doświadczeń, skoro jest ona dotąd bądź co bądź niedostatecznie zbadaną i ocenioną to wonczas znajdzie się łatwo i forma jej załatwienia. Byle tylko Reprezentacya kraju tego przedmiotu z oka nie spuszczała.

W jednym tylko dziale budowy gmachów rządowych objawia się już teraz ruch znaczny — mianowicie w zakresie budowli dla c k. Sądów. W ostatnim dziesiątku lat wykonano w Galicyi w samym tylko okręgu c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie ogółem 40 budowli sądowych w cenie kosztorysowej 6,610.800 koron, w okręgu zaś krakowskiego c. k. wyższego Sądu krajowego 16 budowli w cenie 3,110 600 koron — razem przeto 56 budowli wartości około 10 milonów koron. W budżecie państwowym na rok 1906 preliminowanych jest dla Galicyi 23 budowli sądowych w cenie kosztorysowej 2,425 856 koron, z czego jednak na znaczniejsze budowle w budżet są wstawione tylko raty amortyzacyjne

Na te budowle dostarcza pieniędzy w znacznej części Bank centralny niemieckich kas oszczędności w Pradze (Centralbank der deutschen Sparkassen in Prag.)

Przykład tak znacznego ruchu w zakresie budowli sądowych w naszym kraju wskazuje, iż kwestya przyspieszenia postępu w budowaniu potrzebnych u nas gmachów publicznych nie jest nie do przezwyciężenia — i da się wprowadzić na drogę czynu. Wypadałoby tylko użyć odpowiedniego nacisku, ażeby wywołać podobny ruch i w innych działach administracyi publicznej.

Komisya bankowa zgadza się z zapatrywaniem, wyrażonem w sprawozdaniu Wydziału krajowego, iż ze względu na akcyę budowlaną nie należy obecnie podnosić sumy, do której Bank krajowy upoważniony jest wydawać obligacye komunalne z poręką kraju za ich oprocentowanie i umorzenie, gdyż na razie ma jeszcze Bank krajowy dostateczną kwotę do rozporządzenia. Komisya bankowa wnosi tylko. ażeby Wysoki Sejm uchwalić raczył zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego te zmiany w statucie Banku krajowego, mianowicie w §§ 3. 36, 43, 109 i 112, które rozszerzyłyby dla tego zakładu możność udzielania długoletnich pożyczek amortyzacyjnych w obligacyach komunalnych także funduszowi krajowemu, tudzież prywatnym przedsiębiorcom budowli i innych robót publicznych.

Takie zmiany w statucie Banku krajowego ułatwiłyby znakomicie finansowanie kosztów znaczniejszych budowli publicznych przy pomocy tej instytucyi.

* * *

W uchwałach Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1904 objętem było także wezwanie do Wydziału krajowego, aby przedłożył wnioski, zmierzające do uzupełnienia ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych tudzież ustawy o konkurencyi parafialnej w tym kierunku, ażeby było możliwem koszta budowy szkół ludowych, jakoteż kościołów, cerkwi i budynków parafialnych, rozkładać obowiązanym na dłuższy okres lat w drodze pożyczek amortyzacyjnych

Wydział krajowy nie uznaje jednak za wskazane Wysokiemu Sejmowi uchwalenie takich postanowień zalecać.

Co do budynków parafialnych podnosi Wydział krajowy, iż rozkładanie należytości konkurencyjnych na długoletnie okresy i ściąganie owych rat każdego roku przedstawiałoby w praktycznem przeprowadzeniu wielkie trudności, a nawet

byłoby w pewnych wypadkach wprost niemożliwem z powodu, że obowiązanemi do konkurencyi parafialnej są osoby prywatne właściwego wyznania i obrządku, a przeto udzielanie tak złożonym ciałom konkurencyjnym, przy ciągłej zmienności ich składu i niemożności hipotecznego ubezpieczenia owych pożyczek na długoletnie okresy umorzenia narażałoby udzielającą kredytu instytucyę na niezmierne trudności w ściąganiu rat amortyzacyjnych owych pożyczek.

Co się zaś tyczy projektu rozkładania konkurencyi na budowę szkół na dłuższe lata w drodze pożyczek amortyzacyjnych, sądzi Wydział krajowy, że ulgi dla stron konkurencyjnych w tym kierunku nie są bardzo potrzebne. Natomiast uważa za rzecz nagląco potrzebną, by dotacya w kwocie 400.000, wstawiana w budżety krajowe na zasiłki dla gmin na budowę szkół mogła być skapitalizowaną, ażeby przy pomocy uzyskanej w ten sposób znaczniejszej sumy — około ośm milionów koron, ułatwić zaopatrzenie wszystkich gmin w odpowiednie celowi budynki szkolne, gdy obecnie gminy muszą nieraz bardzo długo czekać, zanim przyjdzie na którą z nich kolej uzyskania zasiłku na budowę szkół, ustawowo im należnego w obec niedostateczności dotacyi rocznej 400.000 koron na ten cel.

Komisya bankowa, po przeprowadzonej rozprawie nad tym przedmiotem, uznała za słuszne argumenta Wydziału krajowego, przytoczone przeciwko myśli rozkładania należytości z tytułu konkurencyi parafialnej na długoletnie raty amortyzacyjne.

Natomiast, co się tyczy konkurencyi szkolnej, zdaniem komisyi, właśnie propozycya Wydziału krajowego, ażeby udział funduszu krajowego w kosztach budowy szkół uczynić przystępniejszym i wydatniejszym przez skapitalizowanie go od razu w sumę poważniejszą nasuwa sama przez się myśl, ażeby taką samą ulgę, jaką Wydział krajowy proponuje dla funduszu krajowego przyznać także gminom i w ogóle konkurencyi szkolnej. Przez skapitalizowanie jednorazowe na ośm milionów koron rocznej dotacyi 400.000 wstawianej w budżety krajowe na zasiłki na budynki szkolne nie zaspokoiłoby się i tak w całej pełni potrzeby, ponieważ według obliczeń c. k. Rady szkolnej krajowej podanych w piśmie jej do Wydziału krajowego z dnia 6. października br. l. 40 82 koszt budowy potrzebnych w najbliższej przyszłości budynków szkolnych wynosić ma przeszło 25,000 000 koron. Z tego też powodu Komisya bankowa uważać musi kwestyę sfinansowania kosztów budowy szkół — dla rozwoju szkolnictwa bardzo ważną — za wymagającą dalszych studyów. Komisya mniema, iż pomysł rozkładania kosztów budowy szkół także i stronom konkurencyjnym, nietylko funduszowi krajowemu, na długoletnie raty amortyzacyjne, zasługuje na dokładniejsze rozpatrzenie. I dlatego przedkłada Komisya wniosek polecający Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową kwestyę ułatwień w pokrywaniu kosztów budynków szkolnych, wziął pod rozwagę wszechstronną i odpowiednie wnioski, przedłożył Sejmowi w najbliższej sesyi.

* * *

Przeciwko zmianom § 89., tudzież § 3. D. lit. n. statutu Banku krajowego, względem podwyższenia subsydiarnej poręki kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym lokowane do sumy 20,000.000 koron, (wyżej o 4,000.000 koron, niż dotąd) i zaliczenia formalnego przyjmowania poręki przez Bank krajowy za kredytowaną Wydziałowi krajowemu przez Rząd należytość za sól, do zakresu czynności Banku krajowego — Komisya bankowa nie ma nic do nadmienienia. Zmiany te są bowiem uzasadnione faktycznym rozwojem interesów Banku krajowego.

* * *

W myśl uwag powyższych Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zmianach statutu Banku krajowego do wiadomości.

II Sejm uchyla postanowienie § 3. B. al. 1. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„B. Oddział komunalny obejmuje udzielanie pożyczek spłacalnych ratami:

1. funduszowi krajowemu, powiatom i gminom;"

2 Sejm uchwala jako alineę 4. §. 3. B. statutu Banku krajowego:

„4. prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych za skryptami dłużnemi, zeznanemi przez dotyczących przedsiębiorców, względnie ich spółki, w każdym razie tylko do wysokości sumy, której oprocentowanie wraz z dodatkiem administracyjnym i amortyzacya, planem umorzenia przewidziana, są zapewnione bezwarunkowym przekazem na płatne w annuitetach a należne: od państwa, kraju, powiatu lub gminy wynagrodzenie za wykonaną budowę lub inną robotę publiczną".

3. Sejm uchyla alineę 1. §. 36. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu, i uchwala, iż na przyszłość taż alinea ma brzmieć, jak następuje:

„§. 36. Bank udzielać będzie pożyczki w obligacyach komunalnych:

1. Funduszowi krajowemu, powiatom i gminom:

a) na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów, powiatów, gmin i członków gminy:

b) na inwestycye i przedsiębiorstwa produkcyjne oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych lub gminnych zakładów pożyczkowych;

c) na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki".

4. Sejm uchwala jako alineę 4. §. 36. statutu Banku krajowego następujący ustęp:

„4. prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych, które za wynagrodzeniem płatnem w annuitetach dla: państwa, kraju, powiatu lub gminy mają być wykonane, przyczem pożyczka nie może nigdy przewyższać kontraktem ustalonego wynagrodzenia za wykonanie danej w przedsiębiorstwo budowli lub innej roboty publicznej i tak oprocentowanie wraz z dodatkiem administracyjnym jak i planem umorzenia przewidziana amortyzacya muszą być zapewnione bezwarunkowym przekazem na płatne w annuitetach wynagrodzenie".

Sejm uchyla § 43 statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż §. 43 ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„§. 43. Bank krajowy wydawać może obligacye komunalne na podstawie i do wysokości pożyczek komunalnych, udzielonych funduszowi krajowemu, powiatom lub gminom, da[illegible] j towarzystwom zaliczkowym utworzonym na podstawie ustawy z 9. kwietnia 18[illegible]3 r. Dz. u. p. Nr. 70, powiatowym lub gminnym kasom oszczędności, wszystkim tym instytucyom za poręką gmin lub powiatów przyjętą zgodnie z ustawą dalej spółkom wodnym, utworzonym na podstawie ustawy państwowej z d. 30. maja 1869 Dz. u. p. Nr. 93 i ustawy krajowej z d. 14. marca 1875 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 38. i wreszcie prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych (§. 36. 4.)

6. Sejm uchyla ustęp B §. 109. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż ustęp ten ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„B. w dziale komunalnym:

„2. przyznawanie na wniosek Dyrekcyi pożyczek komunalnych (§. 36.) i potwierdzanie na obligacyach komunalnych, że zostały wydane na podstawie pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu, powiatowi, gminie, względnie towarzystwu zaliczkowemu, kasie oszczędności powiatowej lub gminnej za poręką powiatu lub gminy, przyjętą zgodnie z ustawą, dalej spółce wodnej, lub wreszcie prywatnemu przedsiębiorstwu budowli lub innych robót publicznych (§ 47. g.)".

7. Sejm uchyla postanowienie § 112. ustęp 2. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„2. ustanowienie stopy procentowej dla pożyczek hipotecznych, komunalnych i kolejowych i wysokości dodatku na koszta zarządu (§§. 11., 37. i 58.) oraz ustanowienie stopy procentowej prowizyi zwłoki (§. 14.)";

III. Uchwała.

„Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tychże wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem swojemi aktywami i funduszem rezerwowym. a w dalszym rzędzie, aż do wysokości (20,000.000) dwudziestu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

IV. Sejm uchyla postanowienia § 89. ustęp 2. i 4. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż te postanowienia mają odtąd brzmieć, jak następuje:

§ 89. Ustęp 2. „Najniższa wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy dwudziestu milionów koron".

§ 89. Ustęp 4.: „Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek do tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie (subsydyarnie), aż do wysokości dwudziestu milionów (20,000.000) koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy".

V. Sejm uchyla postanowienie § 3. D. lit. n. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwala, że postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„n) przyjmowanie poręki za kredytowane przez Rząd podatki spożywcze i kredytowaną Wydziałowi krajowemu należytość za sól".

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby czuwał dalej nad sprawą szybszego niż dotąd postępu w budowie gmachów potrzebnych na odpowiednie umieszczenie urzędów i zakładów publicznych w naszym kraju — działając w porozumieniu z Bankiem krajowym, i o czynnościach swoich w tym zakresie, aby zdawał Sejmowi sprawę.

VII. W szczególności poleca Sejm Wydziałowi krajowemu, iżby przygotował na najbliższą sesyę wnioski, zmierzające do ułatwienia budowy potrzebnej ilości szkół — ewentualnie przez rozkład kosztów budowy na raty amortyzacyjne.

VIII Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby przyspieszył w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, budowę gmachów własnych na odpowiednie celowi pomieszczenie c. k. urzędów i zakładów państwowych.

Przewodniczący:
Władysław Kraiński

Sprawozdawca:
Teofil Merunowicz

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.